

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 7 1 5 0 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 1 ≡≡≡

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Torek, 6. junij 2017 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.
Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 4 prazne.
Barvna priloga ima 4 strani (17–20).*

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

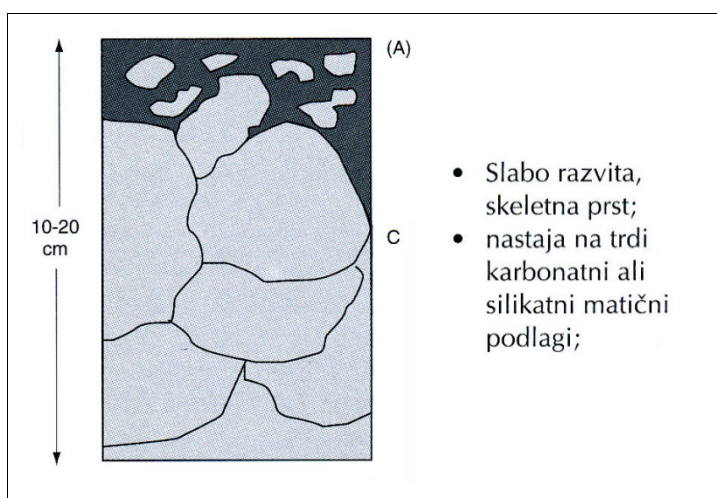
1. Preberite besedilo in obkrožite lastnost prsti, ki v njem ni opisana.

Dijaki so na terenu izkopali profil prsti in vzeli vzorce. Z laboratorijsko analizo so ugotovili, da je prst slabo kisl (pH 6,8), v njej pa je največji delež peščenih delcev in zelo majhen delež glinastih delcev.

Lastnost: reakcija prsti   tekstura prsti   struktura prsti

(1 točka)

2. Med naštetimi območji sveta obkrožite tisto, za katero je značilen tip prsti, ki ga prikazuje slika 1. Razložite pomen opisa "Slabo razvita, skeletna prst".

Slika 1

(Prirejeno po: Hočevnar, M., in drugi, 2000: Geografija. Shematski pregledi, str. 65. Tehniška založba Slovenije. Ljubljana)

Območje: afriške savane   Amazonsko nižavje   Andi

Razlaga: _____

_____ (2 točki)

3. Obkrožite črki pred dvema pravilnima trditvama.
- A Tundra je značilna pokrajina na Antarktiki.
  - B V zmerno toplem pasu so se rastlinski višinski pasovi oblikovali zaradi prilagoditve na količino vlage v prsti.
  - C Sredozemsko rastlinstvo je prilagojeno na poletno sušo.
  - D V smeri od ekvatorja proti severnemu povratniku zaradi nižjih temperatur tropski gozdovi preidejo v savano.
  - E Zaradi pomanjkanja svetlobe je v tropskem deževnem gozdu malo podrasti.

(2 točki)

4. Razširjenost značilnih skupin naravnega rastlinstva je tesno povezana s tipi prsti po svetu. V preglednico k vsaki skupini naravnega rastlinstva vpišite zanjo značilen tip prsti.

Naravno rastlinstvo	Tip prsti
puščavsko rastlinstvo (šopasta trava, trnati grmički, kaktusi)	puščavske prsti
iglasti gozd ali tajga (prevlada iglavcev do polarne gozdne meje)	
stepsko rastlinstvo (visokotravna in nizkotravna stepa)	
tropski deževni gozd	

(3 točke)

5. Z opisom vzroka in posledice pojasnite vpliv sečnje tropskih deževnih gozdov na svetovno pestrost rastlinskih in živalskih vrst (biotsko raznovrstnost).

(2 točki)

Svet 1

6. Imenujte reko, ki je na sliki 2 označena s črko A.

Slika 2

(Prirejeno po: <http://www.washburn.edu/cas/history/stucker/SandEAsiaOutlineMap.gif>.
Pridobljeno: 23. 9. 2015.)

_____

(1 točka)

7. Obkrožite črki pred dvema nepravilnima trditvama o vodovju Afrike.

- A Reko Nil izkoriščajo v turistične namene.
- B Hidroenergetski potencial afriških rek je dobro izkoriščen.
- C Zaradi reliefa in podnebja obsežna območja v Afriki nimajo odtoka v morje.
- D Obseg Čadskega jezera se med letom ne spreminja bistveno.

(2 točki)

8. Pri vsaki trditvi obkrožite tisto navedbo, ki jo pravilno dopolnjuje.

Obarvani del slike 10 v barvni prilogi prikazuje:

porečje Nila

rečni sistem Nila

povodje Nila

Na sliki 10 v barvni prilogi prikazani desni izvir Nila izvira v:

Jezerskem višavju

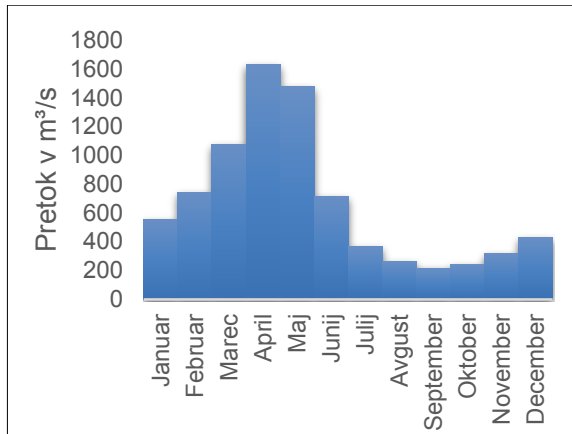
Etiopskem višavju

Kapskih gorah

(2 točki)

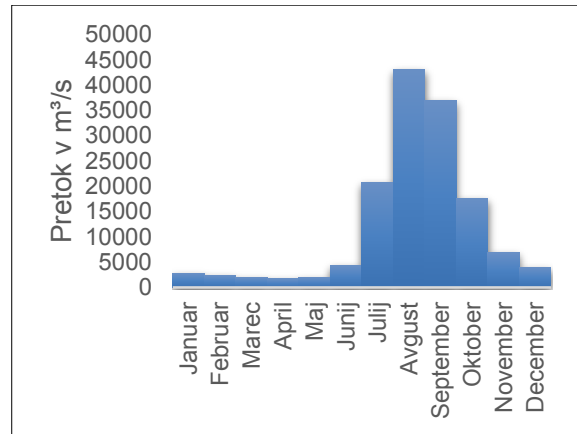

9. Sliki 3 in 4 prikazujeta povprečne mesečne vodne pretoke dveh rek. Izpišite številko slike, ki prikazuje vodne značilnosti reke, ki je na sliki 2 v nalogi 6 označena s črko A. Pojasnite vpliv monsunskega zračnega kroženja na vodni pretok te reke v mesecu januarju.

Slika 3

(Prirejeno po: <http://pubs.usgs.gov/ds/540/pdf/ds540.pdf>. Pridobljeno: 6. 10. 2015.)

Slika 4

(Prirejeno po: <https://sl.wikipedia.org/wiki/>. Pridobljeno: 6. 10. 2015.)

Številka slike: _____

Pojasnitev: _____

_____

_____

(3 točke)

10. Pojasnite vzrok za kemično lastnost arteške vode, ki zmanjšuje njeno primernost za oskrbo s pitno vodo.

_____

_____

_____

(2 točki)

Svet 2

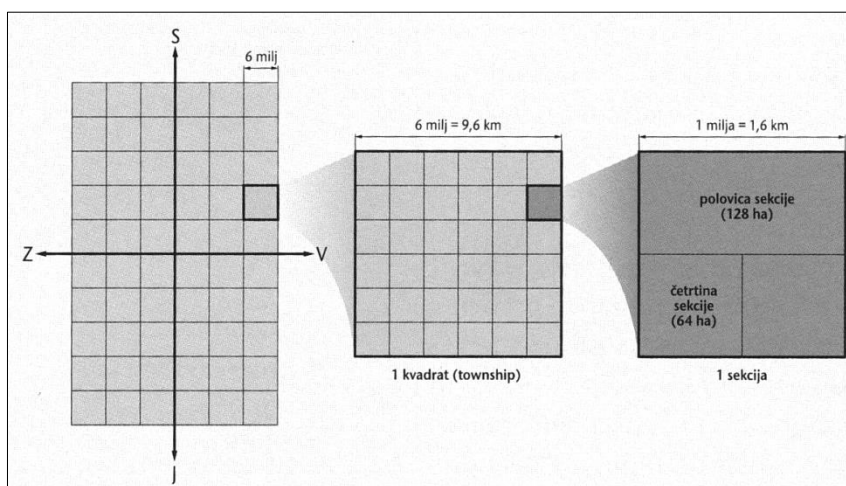
11. Imenujte obliko kmetijstva, ki je opisana v besedilu.

Vse večji pomen dobiva pridelava visokokakovostne in varne hrane, pri kateri je prepovedana uporaba fitofarmacevtskih sredstev in mineralnih gnojil ter gensko spremenjenih organizmov.

_____

(1 točka)

12. Slika 5 prikazuje sistem zemljiške razdelitve v osrednjem in zahodnem delu ZDA. Obkrožite črko pred nepravilno trditvijo.

Slika 5

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2013: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, str. 114. Modrijan. Ljubljana)

- A S prikazano zemljiško razdelitvijo so preprečili majhnost kmetij in razdrobljenost posesti.
- B Sistem zemljiške razdelitve je vplival na oblikovanje in potek meja med zveznimi državami v ZDA.
- C Vzrok za tako zemljiško razdelitev so bile podnebne in pedološke razmere.
- D Proti zahodu se velikost farm povečuje.

(1 točka)

13. Primerjajte območji, ki sta na sliki 11 v barvni prilogi označeni s črkama A in B, ter opišite eno podnebno razliko. Izpišite črko območja, ki prikazuje predele z ekstenzivno govedorejo.

Opis: _____

_____

Črka: _____

(2 točki)

14. Imenujte gorovje v Južni Ameriki, katerega del prikazuje slika 12 v barvni prilogi, in podnebni element, ki je odločilno vplival na prikazano razporeditev gojenja kulturnih rastlin.

Gorovje: _____

Podnebni element: _____
(2 točki)

15. Pojasnite vpliv prsti na tradicionalno obliko kmetijstva na območjih ekvatorialnega podnebja v Afriki.

_____
_____
_____
(2 točki)

16. Pojasnite dva družbenogeografska vzroka za nizko konkurenčnost pridelkov tradicionalnega kmetijstva v Afriki na svetovnem trgu.

1 _____
_____
_____
2 _____
_____
_____
(2 točki)

Evropa 1

17. Imenujte gorovje, ki je na sliki 13 v barvni prilogi označeno s črko A, in nižavje, ki je označeno s črko B.

Gorovje (A): _____

Nižavje (B): _____

(2 točki)

18. Za območji, ki sta v legendi na sliki 13 v barvni prilogi označeni s črkama C in D, v preglednico napišite geološki dobi njenega nastanka, za območje, označeno s črko C, pa tudi orogenezo njegovega nastanka.

	Geološka doba	Orogeneza
Območje C		
Območje D		alpidska

(2 točki)

19. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama o Nemško-poljskem nižavju.

- A Nižavje se na zahodu začne na Nizozemskem, na vzhodu pa prehaja v Vzhodnoevropsko nižavje.
- B Zaradi gorske poledenitve so nastale pradoline.
- C Po nižavju teče Laba, ki se izliva v Botniški zaliv.
- D Nižavje je prekrito z ledenišskimi nanosi in rečnimi naplavinami.

(2 točki)

M 1 7 1 5 0 1 1 1 1 9

Slika 13

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2015: Evropa: geografija za 2. in 3. letnik gimnazije, str.12. Modrijan. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

